

tuor columnas luculente, nitideque scriptus, coloribus distinctus, et quondam Collegii S. J. Viennae continet *Libros Geneseos* et *Exodi* e versione vulgata cum *Glossa* ordinaria et interlineari. Singularis hic est Partium dispositio, multoque operosior inquisitio, quam nunc in *Bibliis glossatis* impressis habeatur. Initium *ἀνεπιγροφως* ita: *Cum omnes diuinos libros legimus in tanta multitudine uerorum intellectuuum qui de paucis uerbis eruuntur &c.* Ita bis per X. Articulos isagogicos proceditur usque ad *Geneseos* principium, atque hi XX. Articuli nihil aliud sunt, quam *Προλεγόμενα* illa, quae in *Bibliis glossatis* v. g. *Lugduni 1545.* inscribuntur *Prothemata Glossae ordinariae*, quamvis non profus eodem ordine progrediantur. A tertia Décade ipsa in *Genesin* *Glossa* orditur Textum majusculum jam hinc, jam inde caractere minutiore, quemadmodum et inter lineas, stipans. Neque propterea cessat Divisio in Decades, ad quarum miniatos numeros passim Librarius in margine notavit: *Scinde t. id est textum*, vel: *Scinde sñ. Glo. id est, ut ego quidem interpretor: sensum vel sententiam Glossae.* Atque hanc quidem industriam intermisit a *Cap. XLI.* resumpsit uero cum *Exodo*, neque ab ea usque ad *Cap. XXXVI.* destitit. Magnificus sane fuerit, magni pretii et multorum Tomorum Adparatus Biblicus, si quidem socios Codex praefens habuit. At quoto cuique poterat ejusmodi opus contingere? Itaque

ridicule quidam de neglectu *Bibliorum* ante inventam *Artem* typographicam quiritati sunt. Ceterum dubium quoddam meum hic proponam. *Glossae* nostrae Autor passim *Walafridus Strabus* audit. *Sigebertus Gemblac. Anonymus Mellic.* et *Tritbemi* Seculo IX. viciniore, dum de eo agunt, *Glossae* non meminere. In Codice praesenti inter auctores alios ipse *Strabus* citatur. Praeterea, si quidem Autor ipse *Glossae* fuit, quid opus habuit eam ex ore *Rabani* aut ejus *Commentariis*, ut quidam tradunt, excipere? Citatur quidem in ea etiam *Rabanus*, sed longe maxima parte veterum PP. dictis constat. An deerant in celeberrimis *S. Galli, Fuldae* et *Augiae Diuitis* Asceteriis hi fontes, quos *Walafridus*, ut erat vir doctus, per se adiret?

XLVII.

Codex chartaceus hung. Sec. R. 8. XV. Folior. 161. 4. caractere atro crassiusculo perscriptus, et rubricis distinctus sequentes SS. *Bibliorum* Partes ad interpretationem vulgatam expressas continet: *Ruth, Judith, Esther, e Machabaeis* L. II. *Caput VII.* et *Caput VI. a v. 18.* Historiam nempe *Matris* et septem *Filiorum*, et *Eleazari* senis, *Baruch, Daniel, et XII. Prophetas* minores cum *Hieronymi* Prologo et notis Argumentis. Elocutio, ut quidem mihi linguae periti adfirmant, proba est. *Ruth* incipit: *Egy bironac napiban midon a birac feiedelmeked.* nec

nec vala lön éhség a földön. Azért elméne ember Judanac Betleheme böl bogy zarandoklana Moabitidif-nec vidékeben ü feleségéuel es két fiayual. &c. Vides adhiberi c finale pro k, punctum supra e loco accentus; ü vero per o quoddam petiolatum, quod typo exprimere non potui, repraesentatur. Epistolae Paulinae lingua Hungarica impressae fuere Cracoviae 1532. 8. Quatuor Evangelia Viennae 1536. 8. Novum Testamentum Uifzigethini 1541. 4. Biblia integra Reformatorum Visolii 1590. f. Catholicorum Viennae 1626. f. Stephani Szanto five Aratoris Versio V. T. nullibi comparet, neque ea ad Nostrae aetatem ascendit Auctore a. 1612. Olomucii defuncto. Hanc igitur praesentem summae raritatis esse, ipsum insuper Literatorum de ea silentium evincit.

XLVIII.

R. 72 Codex membraneus lat. Sec. XIV. Folior. 161. 8. per duas columnas minutissime scriptus, rubricis distinctus, et, ut adferit p. 1. aliquando *monachorum congregationis sancte iustine de padua deputatus monasterio sanctorum Seuerini et Soffii* (sic) *de neapoli*, est Pars Operis Biblici vulgatae interpretationis sequentes Libros complexa: *Job, Parabolas, Ecclesiasten, Cantica, Sapientiam, Ecclesiasticum, Prophetas maiores et minores.* Omnes cum Hieronymi Prologis, quorum qui in *Ecclesia-*

sten est, per Librarii errorem *Jobo* subnectitur.

XLIX.

R. 73 Codex membraneus lat. Sec. XIV. Folior. 103. 8. est ejusdem Operis Biblici Pars postrema, seu *Novum Testamentum*, eodem modo instructa, ut praecedens. *Actus Apostolorum* intercedunt inter *Epistolas Pauli et Canonicas.* I *Joh.* c. 5. utrumque Testimonium integre legitur; terrestre tamen coelesti praepositum est. Ad calcem *Apocalypseos* nihil. Quid reliquis horum Bibliorum Partibus factum sit, dicere non habeo; jam enim ita distractae *Neapoli* ad nos pervenere.

L.

R. 3109 Codex membraneus lat. Sec. XIV. Folior. 369. 4. minute, sed nitide perscriptus, et minio distinctus hanc in Theca Notam praefert: *Iste Liber est Monasterij S. Dorothee virg. ac mart. Wienne. Et continet zam partem Biblie quem Magister Hieronimus Licentiatu decretorum frater eiusdem Monasterij professus libenter voluit esse communem.* Initium igitur a *Libris Salomonis*, quos alii consueto ordine, Praefationibusque *Hieronymi* instructi consequuntur. *Machabaeis* praefatur, ut solet, *Raban. Maurus.* Testimonium triplex *Joh. I. c. 5.* ita conceptum est: *Quoniam tres sunt qui testimonium perhibent in terra. aqua sanguis et spiritus* (Cera-